

Донецький національний університет імені Василя Стуса
Навчально науковий інститут психології
Кафедра загальної та соціальної психології

СИЛАБУС
навчальної дисципліни «Історія психології»

Кількість кредитів ЄКТС	3 кредити ЄКТС
Період викладання	2025-2026 н.р., 1 семестр
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	С 4 «Психологія»
Освітня програма	Психологія
Викладач(і)	Матокхнюк Людмила Олександрівна, д.психол.наук, професор Кучер Ірина Михайлівна, асистент
Профайл викладача(ів)	https://scholar.google.com.ua/citations?user=IeX3yMAAAAAJ&hl=uk
Доступ до матеріалів курсу	Група Б25_д/С4_01 https://surl.cc/omtxsq Група Б25_д/С4_02 https://surl.lt/wafkhu Група Б25_д/С4_03 Загальне Історія психології Б25_д/С4_03 Microsoft Teams Група Б25_д/С4_04 Загальне Історія психології Б25_д/С4_04 Microsoft Teams
Контактна інформація	l.matokhniuk@donnu.edu.ua

АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна «Історія психології» є практично-орієнтованою та обов'язковою в ОП «Психологія».

Метою вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з історично закономірною зміною поглядів на психічне від прадавніх часів до сьогодення.

Завдання навчальної дисципліни – засвоєння студентами знань про особливості становлення психологічних знань на різних етапах становлення розвитку науки; отримання ними навичок об'єктивного аналізу суті психологічних категорій на різних історичних етапах з урахуванням їх сучасного звучання та навичок прогнозування подальшого розвитку психологічної науки; формування у студентів наукового світогляду та розуміння історичних основ і передумов становлення психологічних знань

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен:

знати: сутність, зміст та особливості розвитку наукових знань з проблем психології; наукову цінність теоретичних досягнень основних психологічних шкіл, вчень, вчених; місце і роль основних психологічних теорій в історії психології, їх вплив на становлення сучасної психологічної науки; фактори та умови формування, становлення та еволюції психологічних ідей, способи та умови їх використання в практичній діяльності психологів;

вміти: здійснювати інформаційний пошук наукових джерел з психології та працювати з ними; орієнтуватися в системі наукових поглядів на природу психічного; здійснювати порівняльний аналіз еволюції наукових психологічних вчень в різні періоди розвитку; використовувати теоретичні знання для оцінки внеску психологічних вчень різних часів для сучасного розвитку психологічної думки;

ознайомитись: з дослідженнями з питань періодизації історико-психологічних знань.

За результатами вивчення дисципліни слід очікувати наступні компетентності здобувачів вищої освіти:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9 Здатність працювати в команді.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні компетенції (СК):

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК 10. Здатність до публічного виступу, захисту і презентації власних досягнень.

Програмні результати навчання:

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Навчальні аудиторії, мультимедійний проектор, екран, ноутбук, навчальна література з навчальної дисципліни, модульне середовище кафедри загальної та соціальної психології.

Організація та оцінювання навчання визначена «Порядком оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса» та «Положенням про організацію освітньої діяльності у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса». Форми поточних і підсумкових контролів – розв’язання тестів, кейсів, прикладні завдання – спрямовані на засвоєння методів, методик і технік діагностики емоційних явищ в поведінці людини при безпосередньому спілкуванні. За результатами роботи протягом семестру здобувачеві надається можливість отримати 100 балів сумарно за всі види навчальної діяльності.

Організація навчання за дисципліною відбувається в наступних форматах: 1) аудиторні заняття (лекції, практичні, лабораторні); 2) самостійна робота здобувача під керівництвом викладача. Аудиторні заняття реалізуються відповідно до наступного календарного плану викладання дисципліни, конкретні дати відповідають розкладу занять і графіку навчального процесу.

Календарний план викладання дисципліни ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ

Тиждень/ дата/ години	Тема	Форма проведення заняття	Завдання для практикумів і СРС	Термін виконання (дата і час)	Мак кількіст ь балів
Модуль 1 (15 балів)					
1-й тиждень, 2 години	Тема 1. Історія психології як галузь психологічної науки	Лекція 1	Історія психології як галузь психологічної науки 1. Предмет, категоріальний апарат, завдання та функції етнопсихології. 2. Головні етапи розвитку психологічної науки. 3. Зв'язок історії психології з іншими науками та значення цих знань в діяльності психолога.	1-й тиждень	
1-й тиждень, 5 години		Самостійна робота 1	Написати короткий текст (½ сторінки) «Психологія у моєму житті»	1-й тиждень	4
2-й тиждень, 2 години	Тема 2. Донаукові погляди на психіку. Психологія Античності	Лекція 2	Донаукові погляди на психіку. Психологія Античності 1. Філософія і наука в країнах Стародавнього Сходу. 2. Основні психологічні школи Стародавньої Індії, Китаю. 3. Психологічні вчення Єгипту. 4. Загальний нарис розвитку античної психологічної думки.	2-й тиждень	

Тиждень/ дата/ години	Тема	Форма проведення заняття	Завдання для практикумів і СРС	Термін виконання (дата і час)	Мак кількіст ь балів
			Погляди вчених античності на природу психічного. 5. Філософсько-психологічні погляди Демокріта, Гіппократа, Анаксагора, Сократа, Платона.		
2-й тиждень, 2 години		Практичне 1	Філософські погляди на людину та стан її психіки у донауковий період 1. Характеристика психологічних шкіл Стародавньої Індії. 2. Характеристика психологічних шкіл Стародавнього Китаю. 3. Аналіз психологічних поглядів представників Єгипту та Халдеї.	2-й тиждень	4
2-й тиждень, 2 години		Практичне 2	Психологія Античності 1. Загальний нарис розвитку античної психологічної думки. Погляди вчених античності на природу психічного. 2. Філософсько-психологічні погляди Демокріта, Гіппократа, Анаксагора, Сократа, Платона.		4
2-й тиждень, 5 години		Самостійна робота 2	Виконання реферату за заданою тематикою План. 1. Зародження психологічної думки у країнах Стародавнього Сходу.	2-й тиждень	4

Тиждень/ дата/ години	Тема	Форма проведення заняття	Завдання для практикумів і СРС	Термін виконання (дата і час)	Мак кількіст ь балів
			2. Душа у віруваннях стародавніх єгиптян. 3. Антична психологія, її особливості та відмінності. 4. Психологія самовдосконалення.		
3-й тиждень, 2 години	Тема 3. Історія психологічної думки епохи Середньовіччя	Лекція 3	Загальна характеристика психології в епоху Середньовіччя 1. Самопізнання як основна ознака Середньовіччя. 2. Погляди Плотіна, Філона Олександрійського про психологічну модель світу та моральну історію людства. 3. Християнська психологія як феномен моральності.	3-й тиждень	
3-й тиждень, 2 години		Практичне 3	Християнська психологія як феноменологія моральності 1. Схоластика: генезис, розвиток і розпад. 2. Антропологічна психологія: Августин, П.Абеляр, Ібн-Сіна, Ібн Рошид, Ф.Аквінський та ін. 3. Формування основних психологічних категорій.	3-й тиждень	4
3-й тиждень, 2 години		Практичне 4	Психологічне знання у середні віки 1. Проблема душі й розвитку особистості у П'єра Абеяра і Августина Аврелія.		4

Тиждень/ дата/ години	Тема	Форма проведення заняття	Завдання для практикумів і СРС	Термін виконання (дата і час)	Мак кількіст ь балів
			2. Теологія і психологія Фоми Аквінського.		
3-й тиждень, 5 години		Самостійна робота 3	Виконання реферату за заданою тематикою План. 1. Роджер Бекон – ідея дослідного пізнання душі. 2. Боротьба номіналізму і реалізму. 3. Антична психологія, її особливості та відмінності. 4. Психологія самовдосконалення.	3-й тиждень	4
4-й тиждень, 2 години	Тема 4. Історія розвитку психологічної думки епохи Відродження	Лекція 4	Основні психологічні питання періоду Відродження 1. Історико-психологічне значення термінів «гуманізм» і «відродження». 2. Повернення до природно наукових ідей Аристотеля. Погляди Леонардо Да Вінчі на природу людини і його експериментальні дослідження.	4-й тиждень	
4-й тиждень, 2 години		Практичне 5.	Історичні психологічні теорії 1. Вчення про свободу волі (Д.Алігер'ї), єдність душі й тіла (Л.Бруні). 2. Основні психологічні теорії Н.Макіавеллі, Е.Роттердамського, Л. Да Вінчі, Д.Бруно та ін.	4-й тиждень	4

Тиждень/ дата/ години	Тема	Форма проведення заняття	Завдання для практикумів і СРС	Термін виконання (дата і час)	Мак кількіст ь балів
4-й тиждень, 2 години		Практичне 6.	Психологічні погляди епохи Відродження 1. Б. Телезіо – зачинатель відродження природничо-наукового напрямку. 2. Титанізм та гуманізм як характеристики епохи Відродження. 3. Вчення про душу Ф. Бекона.		4
4-й тиждень, 5 години		Самостійна робота 4	Виконання реферату за заданою тематикою План. 1. Характеристика історія психології епохи Відродження через її представників. 2. Психологічне знання у епоху Відродження 3. Погляди Хуана Уарте, Гомера Перейра, Мішеля Монтеня. 4. Леонардо да Вінчі – живописець, мислитель, психолог.	4-й тиждень	4
5-й тиждень, 2 години	Тема 5. Психологічні погляди в епоху Нового часу	Лекція 5	Становлення психологічної думки Нового часу (XVII ст.) 1. Принципи психологічної думки XVII ст. Рене Декарт: рефлексії і «пристрасті душі». 2. Бенедикт (Барух) Спіноза: Бог – Природа.	5-й тиждень	

Тиждень/ дата/ години	Тема	Форма проведення заняття	Завдання для практикумів і СРС	Термін виконання (дата і час)	Мак кількіст ь балів
			3. Готфрід-Вільгельм Лейбніц: проблема несвідомого. 4. Томас Гоббс: асоціація ідей. 5. Джон Локк: два види досвіду.		
5-й тиждень, 2 години		Практичне 7.	Вчення про рефлекси та сенсорно-асоціативні процеси 1. Природа психічного, її сутність та розвиток. 2. Сенсорно-асоціативні процеси. Емпіризм і асоціатизм. Психологія здібностей.	5-й тиждень	4
5-й тиждень, 2 години		Практичне 8.	Історія психологічної думки у XVII ст. 1. Розвиток вчення про нервово-психічні функції 2. Матеріалістична психологія Франції. 3. Зародження матеріалістичного напрямку в російській психології.		4
5-й тиждень, 5 години		Самостійна робота 5	Виконання реферату за заданою тематикою План. 1. Психофізіологічні ідеї Р. Декарта. 2. Основи емпіричної психології у творчості Д. Локка. 3. Монадологічна психологія Г. Лейбніца.	5-й тиждень	4

Тиждень/ дата/ години	Тема	Форма проведення заняття	Завдання для практикумів і СРС	Термін виконання (дата і час)	Мах кількіст ь балів
			4. Зародження та виникнення асоціативної психології. 5. Антропологія І. Канта. 6. Психологія самопізнання Т. Гоббз. 7. Вчення Б. Спінози.		
6-й тиждень, 2 години	Тема 6. Психологічні погляди в епоху Просвітництва	Лекція 6	Загальна характеристика психології у XVIII ст. 1. Зародження і розвиток асоціативної психології в Англії. 2. Психологічні погляди французьких просвітників. 3. Розвиток німецької психології.	6-й тиждень	
6-й тиждень, 2 години		Практичне 9.	Психологія епохи Просвітництва 1. Характеристика асоціативної психології в Англії. 2. Характеристика діяльності французьких просвітителів та їх внесок в розвиток психології.	6-й тиждень	4
6-й тиждень, 5 години		Самостійна робота 6	Виконання реферату за заданою тематикою План. 1. Просвітництво – епоха прориву в психологічних дослідженнях 2. Зародження та розвиток асоціативної психології.	6-й тиждень	4

Тиждень/ дата/ години	Тема	Форма проведення заняття	Завдання для практикумів і СРС	Термін виконання (дата і час)	Мак кількіст ь балів
			3. Особливості та характеристика історії психології XVIII століття. 4. Фізіогноміка та месмеризм.		
7-й тиждень, 2 години	Тема 7. Передумови оформлення психології в самостійну науку	Лекція 7	Психологічні ідеї як передумови оформлення психології в самостійну науку 1. Розвиток фізіології нервової системи та органів відчуття в XIX ст. 2. Виникнення психофізики та психометрії. 3. Еволюційні ідеї в біології та їх значення для психології.	7-й тиждень	
7-й тиждень, 2 години		Практичне 10	Внесок науковців в становлення психології як самостійної науки 1. Дослідження нервової та когнітивної систем людини. 2. Психофізика та психометрія та їх значення для психології.	7-й тиждень	4
7-й тиждень, 5 години		Самостійна робота 7	Виконання реферату за заданою тематикою План 1. Дослідження науковців в біології, фізіології. 2. Дослідження органів відчуття та їх значення у розвитку	7-й тиждень	4

Тиждень/ дата/ години	Тема	Форма проведення заняття	Завдання для практикумів і СРС	Термін виконання (дата і час)	Мак кількіст ь балів
			психології. 3. Психологія як самостійна наука в Україні. 4. Психологічні напрями та школи: досягнення та невдачі. 5. Розвиток психології як науки в першій половині XIX століття та її становлення.		
8-й тиждень, 2 години	Тема 8. Перші програми з психології як самостійної науки	Лекція 8	Перші психологічні програми 1. Перші програми психології як самостійної науки (В.Вунд, Ф.Бретано. І.М.Сеченов, К.Д.Кавелін та ін.). 2. Теоретична боротьба періоду становлення психології як самостійної науки. 3. Розвиток експериментальних та прикладних галузей психології.	8-й тиждень	
8-й тиждень, 2 години		Практичне 11.	Наукові досягнення психологів 1. Діяльність психологів, яка сприяла становленню психологічної науки. 2. Представники експериментальних та прикладних галузей психології та їх внесок.	8-й тиждень	4
8-й тиждень,		Самостійна робота 8	Виконання реферату за заданою тематикою	8-й тиждень	4

Тиждень/ дата/ години	Тема	Форма проведення заняття	Завдання для практикумів і СРС	Термін виконання (дата і час)	Мак кількіст ь балів
5 години			План. 1. Психологія як самостійна наука в Україні. 2. Психологічні напрями та школи: досягнення та невдачі. 3. Розвиток психології як науки в першій половині XIX століття та її становлення.		
9-й тиждень, 2 години	Тема 9. Зарубіжна психологія періоду відкритої кризи (початок XX ст.)	Лекція 9	Криза в психології. 1. Періодизація кризи в психології. 2. Основні психологічні школи періоду відкритої кризи. Розвиток радянської психології 1. Радянська психологія у 20-ті роки. 2. Марксизм та радянська психологія. Репресії у радянській психологічній науці.	9-й тиждень	
9-й тиждень, 2 години		Практичне 12.	Виникнення та розвиток нових психологічних напрямків та шкіл 1. Біхевіоризм та гештальтпсихологія як психологічні напрями.. 2. Глибинна психологія та її особливості. 3. Характеристика ідей французької соціологічної школи та описової психології.	9-й тиждень	4
9-й тиждень,		Практичне 13.	Історичний розвиток психології у період відкритої кризи		4

Тиждень/ дата/ години	Тема	Форма проведення заняття	Завдання для практикумів і СРС	Термін виконання (дата і час)	Мак кількіст ь балів
2 години			<ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика нових напрямів та їх зміст. 2. Радянська психологія післявоєнного періоду. 3. Вітчизняна психологія у радянські часи. 		
9-й тиждень, 6 години		Самостійна робота 9	<p>Виконання реферату за заданою тематикою</p> <p>План.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток психології на порозі ХХ століття. 2. Місце та значення психологічних знань на початку ХХ століття в пізнанні людини 3. Напрями та школи сучасної української психології 4. Основи генетичної психології <p>С.Максименко.</p>		4
Л. 18 год Пр. 26 год с/р 46 год		Модульна контрольна робота Залік	Тестове завдання	Екзаменаці йний період	12 100
Всього 90 год		Всього:			100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Види робіт, що демонструють здобуті здобувачем вищої освіти результати навчання	Критерії оцінювання
Практичні заняття 1-13	<p>Максимальний бал – 4 бали.</p> <p>Ієрархія отримання балів передбачає 5 рівнів:</p> <p>Високий (4 бали): завдання виконано вірно, здобувач має уявлення про теоретичні аспекти теми, володіє матеріалом, проявляє особисту ініціативу, ставить питання.</p> <p>Середній (3 бали): Працює активно, але завдання для самостійної роботи та лабораторної роботи виконав частково. Особливої ініціативи не проявляє</p> <p>Низький (2 бал): завдання виконано частково вірно, здобувач відповідає на питання, але ініціативу не проявляє.</p> <p>Дуже низький (1бал): здобувач був присутнім на практичному занятті, але не проявляв особливої активності. На питання відповідав за ініціативи викладача.</p> <p>Незадовільний (0 балів): завдання виконано невірно, здобувач не проявляє ініціативу, не відповідає на запитання.</p>
Самостійна робота 1-9	<p>Максимальний бал – 4 бали.</p> <p>Ієрархія отримання балів передбачає 5 рівнів:</p> <p>Високий (4 бали): Виконано завдання для самостійної роботи в повній мірі та презентовано.</p> <p>Середній (3 бали): Завдання для самостійної роботи виконано частково та презентовано.</p> <p>Низький (2 бал):): Завдання для самостійної роботи виконано частково та не презентовано.</p> <p>Дуже низький (1бал): Завдання для самостійної роботи виконано частково, з помилками та не презентовано.</p> <p>Незадовільний (0 балів): завдання виконано невірно та не презентовано.</p>
Модульний контроль	<p>Максимальна кількість балів – 12 балів</p> <p>1 бал за кожну вірну відповідь (12 тестових завдань x 1 бал = 12 балів)</p>

Здобувач вищої освіти отримує **100 балів** протягом семестру за: роботу на практичних заняттях (13 практичних 4 бали = 52 б., 9 завдань з самостійної роботи по 4 бали = 36 балів); модульна контрольна робота 1(12 б.) загалом **100 балів**.

Загальна оцінка за залік визначається як сума балів за всі виконані завдання. Схема нарахування балів розроблена викладачем відповідно до Порядку оцінювання здобувачів вищої освіти у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса

<https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2021/02/poryadok-oczinuvannya-znan-zdobuvachiv-vyshhoji-osvity.pdf>

Приклад оформлення практичної роботи

Назва файла: III_PP_№1_Прізвище

Тема 1. Філософські погляди на людину та стан її психіки у донауковий період

Завдання:

1. Характеристика психологічних шкіл Стародавньої Індії.
(текст)
2. Характеристика психологічних шкіл Стародавнього Китаю.
(текст)
3. Аналіз психологічних поглядів представників Єгипту та Халдеї.
(текст)

Висновок:

Питання, винесені для самостійної роботи

Самостійна робота 1	Написати короткий текст (½ сторінки) «Психологія у моєму житті»	5 год
Самостійна робота 2	Виконання реферату за заданою тематикою План. 1. Зародження психологічної думки у країнах Стародавнього Сходу. 2. Душа у віруваннях стародавніх єгиптян. 3. Антична психологія, її особливості та відмінності. 4. Психологія самовдосконалення.	5 год
Самостійна робота 3	Виконання реферату за заданою тематикою План. 1. Роджер Бекон – ідея дослідного пізнання душі. 2. Боротьба номіналізму і реалізму. 3. Антична психологія, її особливості та відмінності. 4. Психологія самовдосконалення.	5 год
Самостійна	Виконання реферату за заданою тематикою	5 год

робота 4	<p>План.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика історія психології епохи Відродження через її представників. 2. Психологічне знання у епоху Відродження 3. Погляди Хуана Уарте, Гомера Перейра, Мішеля Монтеня. 4. Леонардо да Вінчі – живописець, мислитель, психолог. 	
Самостійна робота 5	<p>Виконання реферату за заданою тематикою</p> <p>План.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психофізіологічні ідеї Р. Декарта. 2. Основи емпіричної психології у творчості Д. Локка. 3. Монадологічна психологія Г. Лейбніца. 4. Зародження та виникнення асоціативної психології. 5. Антропологія І. Канта. 6. Психологія самопізнання Т. Гоббз. 7. Вчення Б. Спінози. 	5 год
Самостійна робота 6	<p>Виконання реферату за заданою тематикою</p> <p>План.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Просвітництво – епоха прориву в психологічних дослідженнях 2. Зародження та розвиток асоціативної психології. 3. Особливості та характеристика історії психології XVIII століття. 4. Фізіогноміка та месмеризм. 	5 год
Самостійна робота 7	<p>Виконання реферату за заданою тематикою</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дослідження науковців в біології, фізіології. 2. Дослідження органів відчуття та їх значення у розвитку психології. 3. Психологія як самостійна наука в Україні. 4. Психологічні напрями та школи: досягнення та невдачі. 5. Розвиток психології як науки в першій половині XIX століття та її становлення. 	5 год
Самостійна робота 8	<p>Виконання реферату за заданою тематикою</p> <p>План.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психологія як самостійна наука в Україні. 2. Психологічні напрями та школи: досягнення та невдачі. 	5 год

	3. Розвиток психології як науки в першій половині XIX століття та її становлення.	
Самостійна робота 9	Виконання реферату за заданою тематикою План. 1. Розвиток психології на порозі XX століття. 2. Місце та значення психологічних знань на початку XX століття в пізнанні людини 3. Напрями та школи сучасної української психології 4. Основи генетичної психології С.Максименко.	6 год
Всього		46 год

Питання до заліку з історії психології

1. Предмет історії психології та її відмінність від інших дисциплін.
2. Проблеми, що вивчає історія психології, та їх значення для психологічної науки.
3. Розвиток категоріального строю психології.
4. Принципи історії психології та їх характеристика. Розвиток принципу детермінізму.
5. Головні підходи до вивчення психологічних знань в історії психології.
6. Перші матеріалістичні концепції про психіку (Фалес, Анаксимандр, Анаксимен, Геракліт).
7. Поняття логосу в теорії Геракліта.
8. Атомістична теорія Демокріта.
9. Ідеалізм Платона.
10. Теорія пізнання в концепції Аристотеля.
11. Основні психологічні проблеми періоду еллінізму: погляди на душу та моральність у концепціях епікурейців та стоїків; труднощі об'єктивного пізнання в концепції скептиків.
12. Внесок античних лікарів у вчення про душу.
13. Внесок давньоарабської науки в розвиток історії психології.
14. Томістська психологія Фоми Аквінського.
15. Відмінності теорії Аристотеля та теорії Ф. Аквінського.
16. Номіналізм Р. Бекона та його значення для психології.
17. Суть принципу «бритви Оккама».
18. Проблеми психології епохи Відродження.
19. Психологія мислителів Італії. Вчення Леонардо да Вінчі.
20. Емпіричний напрям психологів Іспанії.
21. Ф. Бекон і завершення етапу розвитку науки про душу.
22. Методологічний принцип сумніву в концепції Декарта.
23. Психофізична проблема та її вирішення філософами XVII ст.
24. Аналіз роботи Б. Спінози «Етика» та її вплив на розвиток психології.
25. Матеріалістична концепція Гоббса.

26. Сенсуалістична концепція Локка.
27. Фактори, що сприяли розвитку сенсуалістичної психології у XVIII ст.
28. Проблеми французької психології епохи Просвітництва.
29. Психологія здібностей у концепції Д. Дідро та К. Гельвеція.
30. Теорія виховання Ж.-Ж. Руссо.
31. Розвиток вчення про нервово-психічні функції (П. Кабаніс та Ш. Бонне).
32. Теорія Д. Гартлі та її значення для розвитку психології.
33. Теорія класичного асоціанізму в теоріях Т. Брауна та Дж. Мілля.
34. Відмінності теорії «ментальної хімії» Дж. Ст. Мілля від класичного асоціанізму.
35. Еволюційний підхід до психічного А. Бена та Г. Спенсера.
36. Теорія «статики та динаміки уявлень» Ф. Гербарта та її роль для навчання.
37. Відкриття фізіології, що сприяли становленню психології як самостійної науки.
38. Психофізика та психометрія.
39. Фізіологічна психологія В. Вундта.
40. Структуралізм Е. Тітченера.
41. Дослідження пам'яті Г. Еббінгауза.
42. Вплив теорії Ч. Дарвіна та досліджень Ф. Гальтона на появу та подальший розвиток функціоналізму.
43. Вюрцбурзька школа мислення та її основні ідеї.
44. Поняття про функціональну психологію В. Джеймса.
45. Функціональна психологія в роботах Дж. Енджелла та Дж. Дьюї.
46. Динамічна психологія Р. Вудвортса.
47. Джерела виникнення біхевіористичного напрямку.
48. Причини модифікації класичного біхевіоризму Д. Уотсона.
49. Необіхевіористичні теорії.
50. Можливості регуляції поведінки в біхевіоризмі.
51. Суть теорій соціального навчання.
52. Особливість предмета та методів психоаналітичного напрямку.
53. Структура психічного в класичному психоаналізі З. Фрейда.
54. Індивідуальний стиль життя в концепції А. Адлера.
55. Архетипи та їх роль у розвитку особистості.
56. Концепції неофрейдистів (А. Фрейд, М. Кляйн, Е. Фромм, Е. Саліван та ін.).
57. Джерела виникнення гештальтпсихології. Поняття гештальту у філософії та психології.
58. Дослідження сприймання в гештальтпсихології.
59. Дослідження мислення в гештальтпсихології.
60. Теорія поля К. Левіна. Поняття потреб та квазіпотреб.
61. Джерела виникнення гуманістичної психології.
62. Теорія рис Г. Олпорта.

63. Буттєвий та дефіцієнтний рівні існування людини. Поняття самоактуалізації в концепції А. Маслоу.
64. Самоактуалізація в концепції К. Роджерса та її відмінності від розуміння самоактуалізації А. Маслоу.
65. Розвиток основних концепцій Л. С. Виготського, О. Р. Лурії, С. Л. Рубінштейна, О. М. Леонтєва, П. Я. Гальперіна, Б. Г. Ананьєва, Б. М. Теплова та ін.
66. Психологія в Україні та українська культура ХХ ст.
67. Класично-інтроспективний напрямок розвитку психології в Україні. Львівсько-Варшавська філософська школа.
68. Особливості розвитку природничо-наукового напрямку психології в Україні.
69. Роль суб'єктивності в науковій діяльності Г. С. Костюка.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Завдання з практичної роботи з кожної теми виконуються на занятті.

Завдання з лабораторної роботи з кожної теми виконуються на занятті.

Завдання для самостійної роботи з кожної теми виконуються протягом тижня до наступного навчального заняття та в друкованому виді завантажуються на курс «Історія психології» в Teams. За невчасне виконання кількість балів зменшується.

Здобувачі, які навчаються за індивідуальним графіком повинні здавати завдання відповідно до узгодженого графіку очно, або за допомогою Microsoft Teams, Outlook, Moodle.

Виконання завдання із порушенням дедлайну без поважних причин зменшує оцінку з теми на 25 % за кожен повний тиждень затримки.

У разі, якщо через поважні причини (стажування, хвороба тощо) здобувач не виконав в зазначені терміни завдання поточного модулю, він має право за домовленістю з викладачем здати їх до останнього лабораторного заняття. У разі відсутності поважних причин, бали зараховуються тільки за виконання самостійної роботи і модульного контролю.

Відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих шляхом неформальної освіти у ДонНУ, у рамках цього курсу зараховується будь-яка тема, що відповідає вимогам дисципліни та сприяє особистісному розвитку, здобуттю компетенцій. Максимальний бал присуджується за наявності сертифіката або іншого підтверджуючого документа.

<https://phil.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/13/2020/09/polozhennya-pro-vyznannya-rezultativ-navchannya-otrymanyh-shlyahom-neformalnoyi-osvity-u-donnu-im.-vasylya-stusa.pdf>

Дотримання вимог академічної доброчесності

Відповідно до Закону України «Про освіту» академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до

результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Основні засади дотримання академічної доброчесності у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса відображено за покликанням https://drive.google.com/drive/folders/1pbDJWc1Rgz0x-rwRTLleunp-_WuJ7i7Nv;

Схема оцінювання результатів навчальних досягнень

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
0-59	FX	незадовільно	не зараховано

Список рекомендованих джерел

Основна література

1. Історія психології: від античності до початку ХХ століття : навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, Київ. НВП «Інтерсервіс», 2016. 235 с.
2. Жуков С. М. Історія психології : Навчальний посібник [вид. друге, допов., виправл. та переробл.]. Київ: Кондор, 2009. 232 с.
3. Махній М. М. Історія психології : навчальний посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2016. 472 с.

Допоміжна література

1. Корольчук М.С., Криворучко П.П. Історія психології: навчальний посібник. Київ: Ніка-центр, 2011. 248 с.
2. Коpecь Л. Класичні експерименти в психології : Навч. посібник Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2010. 283 с.
3. Кралюк П. М. Історія філософії України: навч. посібник Острого: Вид-во Національного університету «Острозька академія», 2013. 652 с.
4. Методичні вказівки для самостійних занять з курсу «Історія психології» для студентів спеціальності 053 «Психологія» всіх форм навчання / Упорядник: Стоцький Я. В. Тернопіль: Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, 2019. 48 с.

5. Теорія психічної контрольності та сучасні психолого-педагогічні проблеми. Матеріали наукових читань, присвячених 110-річчю від дня народження Ярослава Івановича Цурковського. Львів: Сполом, 2015. 80 с.

6. Щербакова І. М. Практикум з історії психології: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2014. 160 с.

Інформаційні ресурси в Internet

1. <http://psychological.ucoz.ua/publ/35>
2. http://www.bronnikov.kiev.ua/book_3_0.php
3. <http://uchebnik.biz/book/320-yetnopsixologiya.html>
4. <http://psychlib.com.ua/category/etnopsychologiya.htm>
5. http://mobile.pidruchniki.ws/16760626/psihologiya/etnopsihologiya_-_savitska_ov
6. http://faculty.Washington.edu/agg/iat_materials.Htm
7. <http://implicit.harvard.edu/implicit/>
8. <http://www.hro.org/fctions/nazi/toler7.htm>

Викладач

Людмила МАТОХНЮК

В. о. завідувача кафедри

Наталія КОРОЛЬОВА

Гарант освітньої програми

Наталія КОРОЛЬОВА

Керівник спеціальності

Вікторія ОВЕРЧУК